

Obrácení a ztišení

Hošťálková 30. 12. 2018

Písně: 440, 531, 697, 197, 198

Čtení z Písma: Izaiáš 30, 8 – 18

Text kázání: Izaiáš 30, 15a

Milí bratři a sestry,

když se blíží závěr starého roku, pouštíme se do jakéhosi zvažování a hodnocení toho, co je již za námi. Často se tu dopouštíme chyby tím, že vyzvedneme to, co se nám podařilo, zatímco neúspěchy potlačíme. Ale ono přece jde o naši budoucnost a naše správné vykročení do nové etapy. A tu není důležité chtít vypadat sám před sebou pěkně, může to být dokonce nebezpečné, jde o to, jak nově vykročit.

Mohli bychom říci, že směrnice, které člověk obdržel k uspořádání a utváření svého života, může nahlížet jen přes pravdivý pohled zpět na svou vlastní minulost; jen tak se pak může pokoušet o korekci své přítomnosti i jednání v budoucnosti. Proto se člověk při výčtu svých úspěchů má zastavit a pojmenovat také své minulé neúspěchy. Je to důležité, protože teprve tento zpětný pohled a uvědomění si vlastních chyb, v nás může posílit naši vůli s tím něco dělat a něco měnit.

Nijak nás nepřekvapuje, že slovo proroka Izaiáše naráží na tvrdé odmítnutí. Vždyť on se nespokojuje jen s nějakými jemnými korekturami zbožnosti Božího lidu - Izraele, ale zaútočí na samé její kořeny. Izaiáš vyzývá Boží vyvolený lid právě k těmto základním změnám a nekompromisně je vyžaduje: „**Toto praví Panovník Hospodin, Svatý Izraele: V obrácení a ztišení bude vaše spása, v klidu a důvěře vaše vítězství.**“ Co toto slovo znamená také pro nás?

Je to slovo, které má zásadní významu. Lid Izraelský tu neslyšel jen nějakou výzvu, kterou mohl vyslechnout a hned na ni zapomenout. Je to slovo velmi vážné. Jde doslova a do písmene o existenci nebo neexistenci Izraelského lidu, o jeho bytí nebo nebytí. Nebezpečí, ve kterém se lid nachází, je zde popsáno a vyobrazeno velmi ostrými barvami. Jestliže prorokovi poslanému Hospodinem nedopřeje sluchu, pak to s ním dopadne velmi zle. Toto společenství Božího lidu se podobá nedostupné hradbě, ve které se objevila nebezpečná trhlinka. Tou trhlinkou, která se neustále rozestupuje a zvětšuje a odděluje jej od Boha, jsou jeho hříchy. Půjde-li to tak dál, dříve nebo později se dostaví chvíle, kdy se hradba jednoduše zhroutí.

Soud nad Judou a Jeruzalémem bude tak radikální a postihující jeho kořeny, že se dá srovnat s rozbitím hliněného džbánu - „**nenajde se po rozbití ani střípek, v němž by se dal přenést oheň z ohniště či nabrat voda z louže**“, nezbude z něj ani střep, který by se dal jakkoli použít. Všechno, co z Božího lidu nakonec zůstane, bude možné přirovnat ke korouhvi na pahorku, která již zcela ztratila své poslání. Kolem ní se budou válet mrtvá těla padlých bojovníků, kteří se k ní stáhli. Tento obraz bude znamením žalostného konce a zašlé slávy.

Tak to tedy vypadalo tenkrát. Prorokem ohlášený soud postihl Judu velmi tvrdě. Mnoho ubitých, vyhnanství a ztráta státní samostatnosti byly důsledkem toho, že Boží lid nevezal prorokova slova vážně. Tímto však nebyl Boží soud jednou provždy

završen. Tento příběh a prorocká zvěst se týká také nás. To slovo, které zaznělo tenkrát bylo zapsáno také pro nás a je stále aktuální. Chce nás probouzet ze spánku. Vždyť jsme na tom podobně jako Izaiášovi současníci - též náš život víry by se dal charakterizovat lhostejností a spánkem.

Náš spánek je spánkem špatně založených základů důvěry, klamných nadějí a jistot; spánkem, který nás vede ke snění o naší vlastní síle a schopnosti sama sebe opatřit, postarat se o sebe a své nejbližší. Izaiáš v našem textu myslí na falešné naděje svých současníků, které byly vkládány do spojení s Egyptem. Egypt je mocnost, která je schopna vypořádat se s asyrskou nadvládou, přichýlíme se tedy k němu. Ale Izaiáš varuje: Hledat záštitu u faraona, očekávat pomoc od válečné jízdy je tragickým omylem. **„Vy říkáte: Utečeme na koních... Ujedeme na lehkonohých.“** Ale já vám říkám: **„Vskutku budete utíkat... Vaši pronásledovatelé budou vskutku lehkonozí.“**

Prorok vidí základ a příčinu tohoto politického blouznění - člověk chce svůj život zvládnout sám, sám si chce určit kudy povede jeho cesta. Nezřídka při tom bude zneužívat Božího jména, spojovat je se svými egoistickými cíli. Tak jednají Izaiášovi současníci, tím že předpokládají, že za dobře fungující chrámový obětní kult se jim Hospodin také dobře odmění. Vztah mezi nimi a Hospodinem, který měl být vztahem pravé lásky, redukuje na pouhé „má dáti - dal“. Již nerozumí, že za skutečně pravou obětí stojí hluboké pochopení toho, že toto vše mohu jen proto, protože jsem se dávno předtím stal příjemcem Božího nesmírného milosrdenství a jeho dobroty. Chápeme my?

Tak se tito lidé v rozhodující hodině, stali hluchými k Božím výzvám. V tomto leží celá tragedie jejich jednání. Postupem času, kdy s Bohem přestali aktivně počítat a bohoslužba se jim již scvrkla na tradiční úkony, začali naslouchat jen hlasu svého vlastního rozumu. A nyní odmítají slovo proroka, nechtějí se jím vůbec zabývat, protože jeho zvěst je znepokojivá a nepohodlná. Člověk přece rád slyší a oceňuje pochvalu a potvrzení toho, co říká - ne kritiku.

Není to jenom v případě smrtelné nemoci, kdy člověk v její první fázi reaguje tak, že její příznaky zlehčuje, že sám před sebou zakrývá vážnost své situace. Platí to i v oblasti, do které promluvil prorok. Je nebezpečné Bohu nenaslouchat, chtít si sám určovat směr a cestu svého života, umlčovat hlas svého svědomí a pokoušet se různým způsobem překonávat strach, který se dostavuje v životě těch, kteří neznají žádnou jinou naději než sami sebe. Je to jako v případě smrtelné nemoci - neodvratný konec se stejně rychle přibližuje. Smrt takového člověka dostihne přes všechny jeho úhybné manévry a neochotu přijmout tvrdou a nesmlouvavou pravdu.

Ale Izaiáš ví o zcela konkrétním východisku a také je nabídne. Toto východisko nazve „**obrácením**“. Ví, že konečným údělem člověka, který se vydal svou cestou, nemusí být pád do propasti. Má ještě jinou možnost, která ho od tohoto pádu uchrání, která jej naopak pozvedne. Izaiáš věří, že náprava je možná. Ví, že jediným východiskem z této situace je - začít skutečně s Bohem počítat. S Bohem, který je a má se stávat centrem našeho života. Do něj smíme vkládat všechnu svou naději. Tehdy náš život obdrží zcela nový směr a cíl. Budeme zacílení na něj, protože pravým cílem našeho obrácení je **Bůh sám**.

„**Ztišení a klidnou důvěru**“ jmenuje Izaiáš jako podstatné rysy onoho „**obrácení**“. „**Ztišení**“, to zde v žádném případě neznamená, že odevzdaně složíme ruce do klína a všechno přenecháme Bohu. Vždyť „**obrácení**“ nás neodkazuje jen do lidského nitra. Bůh nechce jednat jen v nás, ale především skrze nás. V tomto

smyslu znamená ono „ztišení“ především to, že se učíme Bohu naslouchat a rozumět jeho hlasu. Že se pokoušíme chápat, jaké úmysly má s námi i naším světem. To pak prakticky znamená, že budeme pozorní a vnímaví k přání, požadavkům a nouzi svých bližních - lidí vedle nás a okolo nás - že pocítíme silnou odpovědnost za své okolí.

Jestliže se takto začneme Bohu a lidem otevírat, pak také bude naše křesťanství získávat nový rozměr, nadějný tvar a podobu. Bůh se bude k našim nesmělým krokům přiznávat, bude je potvrzovat a užívat k dobru tohoto svého světa a člověka na něm. Vždyť **„Bůh chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu“** (1.Tm 2,4). Potom nám On sám bude dávat sílu, takové kroky dělat denně a nově.

A tato naděje, naděje, že Bůh na nás, s námi a skrze nás chce a bude jednat není laciná, nebo dokonce klamná a falešná. Jestliže jako křesťané věříme a ve své víře spoléháme na Boží vedení v Duchu svatém, pak právě tak věříme a spoléháme na to, že je to On, který nás bude burcovat ze spánku a povede k zásadní proměně. Pak věříme, že se k nám přibližuje a ve svém Synu Ježíši Kristu k nám vztahuje své ruce, abychom pochopili, že je tu pro nás a ne proti nám.

Když takto hledíme na svého Pána, pak rozumíme, že je to On sám, který posílá ke svému lidu své proroky a svědky - tehdy k lidu Izraelskému, dnes k nám - aby jemu (nám) ukázal a přivedl jej (nás) na cestu záchrany, pak rozumíme, že jeho Slovo se dotýká a oslovuje právě nás dnes a sděluje nám tutéž zvěst v té samé naléhavosti. Pak poznáváme, že tím, který se jednou provždy obrátil k nám a vše dokonale naplnil a připravil je Ježíš Kristus. Ve svém, naslouchání byl zcela otevřen svému Otci. Z tohoto plného a pravého vztahu žil. V důvěře a spolehnutí se na Boha Otce překonal a přemohl i samotnou smrt. Takto žil On a tak se nás ujímá a učí nás, co to vlastně znamená „obrácení“ a „ztišení“, co znamená slovo proroka: **„V obrácení a ztišení bude vaše spása, v klidu a důvěře vaše vítězství.“** Naslouchejme tomuto slovu, učme se jím a jej žít každý nám darovaný den - také v Novém roce, který se již velmi přiblížil.

Amen.